

Манджавідзе Д.Л.

студентка,

Київський національний університет культури і мистецтв

РОЛЬ ООН У РЕГУЛЮВАННІ МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

На жаль, людство і у XXI сторіччі не припинило воювати між собою. У сучасному світі тривають численні міжнародні конфлікти, врегулюванням яких намагаються займатись міжнародні організації. Організація Об'єднаних Націй (далі – ООН) – це найавторитетніша міжнародна організація, покликана регулювати міжнародні конфлікти.

ООН сьогодні – це унікальна складна багатофункціональна міжнародна установа, яка не поступається за значимістю жодній організації в світі та відіграє провідну роль у міжнародних відносинах завдяки своїй універсальній багатосторонній діяльності. ООН покликана вирішувати в сучасних умовах глобалізації багато зовнішньополітичних проблем, зокрема конкретних міжнародних конфліктів, шляхом багатостороннього діалогу.

ООН спрямовує свої основні зусилля саме на активізацію механізму міжнародного співробітництва, функціонування якого є необхідною складовою для мирного співіснування держав у світі. Варто зазначити, що досягнення всесвітньої безпеки є важливою складовою національного інтересу багатьох держав, які є членами Організації Об'єднаних Націй.

У сучасному світі залишається багато «гарячих точок», де відбуваються збройні протистояння. У світових засобах масової інформації зараз висвітлюються приблизно чотири десятки збройних конфліктів і війн (одна з них триває в Україні). Конфлікти існують не тільки між окремими державами, сьогодні відбуваються й локальні конфлікти, в яких часто беруть участь інші держави, допомагаючи якійсь із сторін [3].

Інститут дослідження миру в Осло (PRIO) останній раз підраховував кількість конфліктів у 2014 році, тоді їх було 40. Американський Центр всеохопного миру (CSP) за даними на початок 2017 року нарахував 36 війн. Безпосередню участь у них беруть 28 держав, з них майже половина (13 країн) мають затягнуті конфлікти - такі, що тривають понад 10 років, як, наприклад, Афганістан (37 років), Колумбія (40 років), Ірак (35 років) та інші.

Якщо говорити про найбільш значні сучасні конфлікти, треба згадати конфлікт у Колумбії. У 2016 році влада Колумбії спромоглася підписати мирну угоду з ліво-радикальним угрупованням «Революційні збройні сили Колумбії» (FARC). Війна з повстанцями тривала з 1964 року. У 2017 році близько 7 тисяч з них були амністовані або випущені з тюрем. Зброю члени угруповання здали миротворчій місії ООН. Проте в країні і сьогодні лишаються інші активні угруповання, які контролюють частину територій країни, здебільшого - це банди, які живуть з контролю за наркотрафіком.

Складні умови для здійснення миротворчої місії ООН демонструє буддійсько-мусульманський конфлікт в М'янмі. Мусульмани-рохінг'я (або ж

рохінджа) становлять меншість у країні, більшість населення якої сповідує буддизм. Віддавна вони борються за створення власної держави. У 2017 році армія та поліція М'янми провели масштабну операцію в штаті Ракхайн у відповідь на вбивство повстанцями-рохінг'я дев'ятох прикордонників. Близько 75 тисяч рохінг'я втекли до Бангладеш. За свідченнями біженців, армія та поліція М'янми, а також місцеве населення били й гвалтували жінок, вбивали дітей та скоїли низку інших злочинів проти людства. Місія ООН збиралася розслідувати ці злочини, але уряд М'янми відмовив її членам у візах. Складний нюанс полягає в тому, що уряд М'янми вже рік очолює лауреатка Нобелівської премії миру Аун Сан Су Чжи. Вона вважалася зразком борця за права людини і 15 років провела під домашнім арештом у часи правління військової хунти. За її словами, місія ООН недоречна, бо лише посилить етнічне протистояння [1].

За останній час суттєво змінився сам характер загроз всезагальному миру та безпеці: чисельні конфлікти відбуваються сьогодні вже не між суверенними державами на основі прикордонних і територіальних розбіжностей, а розгортаються на території самих держав, приймаючи форму громадянських війн, міжконфесійних і міжетнічних зіткнень. Завдяки прийнятій на Всесвітньому саміті 2005 року доктрині «відповідальності за захист» змінилось уявлення стосовно пріоритетів і форм забезпечення міжнародної безпеки. Зусилля ООН повинні бути направлені на забезпечення гуманітарної та особистісної безпеки, тобто на захист людей (в першу чергу громадян), а не суверенних держав, від агресії, геноциду, бідності, екологічної небезпеки і економічних ризиків [1].

Виходячи з розуміння нових викликів і загроз світовому співтовариству, превентивну дипломатію та миротворчі операції ООН варто визнати недостатньо ефективними, тому що компетенція ООН не завжди дозволяє їй стати керуючим органом світового співтовариства, інститутом глобального управління [4]. Більш того, сьогодні ООН ризикує повторити долю своєї попередниці – Ліги Націй, яка не змогла запобігти Другій світовій війні, по закінченню якої світ одразу зіткнувся з протистоянням держав в холодній війні [6].

Міжнародні відносини в сучасних умовах глобалізації вимагають адаптації положень Статуту ООН до нових реалій при безумовному додержанні базових принципів, покликаних достойно зберігати міжнародний мир та безпеку [5].

Таким чином, цілком очевидно, що ефективність діяльності ООН у виконанні поставлених перед нею завдань регулювання міжнародних конфліктів і дотримання миру у світі можлива в разі збігу національних інтересів держав-учасниць з її цілями. Лише прагматичний підхід, який спирається на міцний фундамент міжнародного права, може стати гарантом забезпечення сталого світового розвитку на сучасному, досить складному етапі міжнародних відносин. Адже концепція підтримання миру і безпеки в рамках ООН визначається комплексною роллю організації в умовах взаємозалежності держав і народів планети [2].

Отже, багато положень миротворчої концепції ООН, її визначення й інструменти далекі від досконалості та потребують оновлення і більш серйозного обґрунтування. Треба сподіватись, що у провідних держав-учасниць

ООН вистачить волі й розуму, щоби вдосконалити цю важливу міжурядову міжнародну організацію задля виконання нею найважливішої місії регулювання міжнародних конфліктів і збереження миру у світі.

Список використаних джерел:

1. Global Conflict Trends. Assessing the Qualities of Systemic Peace. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.systemicpeace.org/conflicttrends.html>.
2. Дмитрієв А. І. Міжнародне публічне право [Текст] : навч. посіб. / А. І. Дмитрієв, В. І. Муравйов ; відп. ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – С. 175.
3. Лукашук И. И. Международно-правовое регулирование международных отношений (системный подход) [Текст] / И. И. Лукашук. – М.: Международные отношения, 1975. – С. 10.
4. Лукашук И. И. Механизм международно-правового регулирования [Текст] / И. И. Лукашук. – К. : Вища школа, 1980. – С. 130.
5. Статут ООН. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний портал – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_010.
6. Шибаева Е. А. Правовые вопросы структуры и деятельности международных организаций [Текст] / Е. А. Шибаева, М. Поточный. – М. : Изд-во Московского университета, 1988. – С. 76, 77, 78, 79.